

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІСТОРИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

МОВА, ІСТОРІЯ, КУЛЬТУРА У ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ

Збірник наукових праць

Випуск 3

СУМИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
2016

/Расторгуева Т. Е., Галич Е. А., Ткаченко Н. А.; Одеськ. Держ. Екологічний Університет. – Одеса: ТЕС, 2013. – 284 с.

5. Кирнасівська Н. В., Бондаренко В. М., Чорна О. В. Методичні вказівки та завдання з формування навичок та вмінь читання і мовлення з дисципліни Українська мова для слухачів-іноземців підготовчого відділення (на матеріалі географії та економіки). – Одеса: ОДЕКУ, 2010. – 28 с.
6. Кирнасовская Н. В., Лелюк Л. М., Гребинежко В. Д., Ткаченко Н. А. Методические указания по дисциплине «Русский язык» для слушателей-иностранцев подготовительного отделения (на материале «Экономической и социальной географии мира»). – Одесса: ОГЭКУ, 2013. – 60 с.

3. ФОРМУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ, СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Г. В. Беспалова

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОГО ВИРАЖЕННЯ ПОЗДОРОВЛЕННЯ У АНГЛОМОВНОМУ ІНТЕРНЕТ- ПРОСТОРІ

Мовленнева діяльність людини – величезний масив різномірних за формою, протяжністю і будовою висловлювань, обумовлених комунікативними намірами, індивідуальними мотивами, та пронизаних емоціями мовця. Серед цього масиву окреме місце займають висловлювання, що описують емоційну

сферу життєдіяльності людини, так як саме на їх прикладі можна чітко простежити «багатогранність» понять і явищ людського побуту, що ускладнює їх наукове вивчення та аналіз.

Так поняття «поздоровлення» різними вченими-лінгвістами може трактуватися по-різному.

З одного боку, «поздоровлення» може бути розглянуто як *концепт* внаслідок його значної навантаженості соціальним і культурним компонентом і його важливої ролі в мовленнєвих взаємодіях людей. Людина сприймає поздоровлення і побажання у відповідній ситуації як норму, як щось природне. Водночас за відсутності очікуваного поздоровлення, побажання автоматизм нормального спілкування порушується, відсутність конвенційного акту освіжає його пряме, неконвенціональне значення, і людині, яку не поздоровили, стає некомфортно.

Як концепт «поздоровлення» є частиною концептосфери мовленнєвого етикету, яка складається з національно-культурних понять-образів-уявлень-асоціацій, укладених у ментально-лінгвальних комплексах назв ситуацій і дій, необхідних для нормативного, пристойного, ввічливого поведіння людей. З цієї позиції концепт «поздоровлення» охоплює такі поняття, як привітання, побажання, успіх, удача, свято, урочистий обід/вечеря, приємна/радісна подія, людина, яка вітає (відправник), людина, яку вітають (адресат), вітальна листівка, подарунок, вручення подарунка, подяка, вітальне слово, вираз радості або співчуття та ін. [2].

Але поздоровлення можна розглядати не тільки як етичну категорію життя суспільства. Кожний концепт має своє мовленнєве вираження, тому поздоровлення можна розглядати як *мовленнєвий акт*.

У спробі класифікувати поздоровлення як мовленнєвий акт, його можна віднести до розряду соціативних експресивів, адже поздоровлення висловлює почуття і ставлення (симпатію) мовця до адресата і спрямоване на отримання позитивної реакції останнього [5]. Воно реалізує інтенцію вираження психологічного стану і виявлення емоційного впливу на

адресата. Поздоровлення – це також розділена радість між адресатом та відправником. Отже, адресат і відправник поздоровлення є обов'язковими елементами комунікативної ситуації, в якій реалізується висловлювання поздоровлення. За відсутності адресата мовленнєвий акт є неможливим [1].

Поздоровлення як мовленнєвий акт має ряд ознак, що відрізняють його від інших мовленнєвих актів. По-перше, поздоровлення є дією, що регулює міжособистісні відносини співрозмовників, воно виконує функцію створення особливої атмосфери ввічливості, доброзичливості в процесі спілкування. Основними завданнями поздоровлення як мовленнєвого акту є висловити емоцію і домогтися відповідної емоційної реакції, що реалізують комунікативну функцію створення у адресата позитивного емоційного настрою.

Окрім цього, мовленнєвий акт поздоровлення пов'язаний з регламентованою мовленнєвою поведінкою в певній ситуації спілкування, орієнтованою на дотримання соціальних ритуалів [4]. Цю особливість теж слід вважати ознакою, що визначає належність висловлювання до групи поздоровлень, адже у всіх поздоровлень (як і у всіх соціативних мовленнєвих актів у цілому) немає іншого призначення, як бути «погладжуваннями». Саме тому відсутність поздоровлення у важливій для нас ситуації дратує, і навпаки, сам акт має соціальний характер, є сигналом поваги до адресата, бажання підтримати контакт з ним.

Третьою специфічною ознакою поздоровлень є стійкість, повторюваність, стереотипність формул його вираження, наявність ядерних лексичних одиниць, які обслуговують цей мовленнєвий акт. В англійській мові до таких лексичних одиниць належать матричні дієслова *to congratulate*, *to wish* а також номінації *wish*, *congratulations*. Названі дієслова, в свою чергу, також, окрім усього іншого, додатково вказують на ритуальний характер поздоровлення, адже в англійській мові дієслово *to congratulate* є залежним від додатка (гуревич), а

отже, при поздоровленні частіше за все буде також названа його причина [3].

*Well, first, I want to **congratulation** Bob Corker on his victory.*

*But we salute you for your service to the nation. Captain Hornbuckle, again **congratulation** on that bronze star.*

*Let me add my own word of warmest **congratulation** on this happy occasion.*

З прискоренням змін у соціокультурних нормах унаслідок прискорення науково-технічного прогресу все швидше починають змінюватися і норми лінгвістичні. Найбільш яскраво можна побачити такі зміни в інтернет-середовищі.

Так, традиційними мовленнєвими засобами вираження поздоровлення, як уже було сказано вище, в англійській мові є пропозиції, що містять дієслово *to congratulate, to wish*. Інтернет-простір же має ряд істотних відмінностей.

По-перше, інтернет-поздоровлення значно коротше за усне вітання при діалогічному мовленні чи привітання у листі.

I salute you and I say congratulation, you deserve that award

Крім того, специфічним для цього виду спілкування є і використання скорочених, сленгових форм слова *congratulation*. Так, зустрічаються такі варіанти, як *congrats, congratz, congrrets, congggrat* та ін.

Поряд з цим частіше, ніж у традиційному спілкуванні, зустрічається вираження похвали та компліменту. Тут ми також знаходимо широке використання скорочень та сленгових форм:

congratulation to u ma men

Congrats bro!!!! Continue to hold it down!!!! Love ya!

Happy for u

You are an inspiration to ALL. God Bless you.

Показовою відмінністю у англomовному інтернет-просторі є відсутність розділових знаків, особливо ком, у коротких висловлюваннях.

Congrats john love uuuuu

one of my best singer in the world love him soo much

*you know you are good to sing man I salute you and I say
congratulation you deserve that award*

Разом з цим частіше, ніж при традиційному письмовому поздоровленні, використовуються знаки оклику та три крапки. На нашу думку, це пов'язано з тим, що саме ці розділові знаки є маркерами емоційності.

*Congrats bro!!!! Continue to hold it down!!!! Love ya!
wish u luck more !!*

Love the John Legend !!!!

Однією з умов успішного використання поздоровлення є донесення емоційності даного висловлення (про це свідчить належність поздоровлення до експресивів). Інтернет-простір унеможливорює використання невербальних засобів комунікації, що при традиційному спілкуванні допомагають краще донести емоцію відправника. Саме тому на допомогу користувачу мережі Інтернет були створені так звані смайли, що також стали широко використовуватися при поздоровленні.

Отже, аналізуючи використання поняття поздоровлення у англomовному інтернет-просторі, були виявлені як риси, характерні для поздоровлення в цілому, так і риси, що виділяють поздоровлення у мережі інтернет від поздоровлень, зроблених традиційними способами.

До спільних рис належить характеристика поздоровлень як концепту, так і як мовленнєвого акту – це «внутрішня» сутність поздоровлень.

До рис, що відрізняють інтернет-поздоровлення від інших видів, належить «зовнішня» форма привітань. Вітальне висловлювання у інтернет-просторі має більш «гнучку» форму. При стереотипності тематики воно має майже довільну структуру, користувач має більше свободи у виборі мовленнєвих засобів, а набір привітальних кліше практично відсутній.

Список литературы

1. Варфоломеева И. В.. Некоторые особенности экспрессивных речевых актов поздравления и пожелания в английском, немецком и русском языках / Варфоломеева И. В., Кулемина К. В // Альманах современной науки и образования. – 2013. – № 12 (79).
2. Вдовина Е. В. Поздравление и пожелание в речевом этикете: концептуальный и коммуникативный анализ: дисс. ... к. филол. н. – М., 2007. – 23 с.
3. Гуревич Л. С. Языковая концептуализация поздравления в русскоязычной и англоязычной лингвокультурах // Вестник ИГЛУ. – 2012. – № 2s (18).
4. Маринин Ю. Н. Речекомплекс «поздравление» : автореф. ... канд. филол. наук: 10.02.19 – теория языка / Волгоград. гос. пед. ун-т. – Волгоград, 1996. – 24 с.
5. Трофимова Н. А. Экспрессивные речевые акты в диалогическом дискурсе. Семантический, прагматический, грамматический анализ: монография. – СПб. : Изд-во ВВМ, 2008. – 376 с.

Е. Ю. Бурнос, Н. А. Пилипенко-Фрицак

ТЕСТИРОВАНИЕ КАК СРЕДСТВО ИЗМЕРЕНИЯ УЧЕБНЫХ ДОСТИЖЕНИЙ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ НА ЗАНЯТИЯХ РКИ: КЛОУЗ-ТЕСТЫ

Одной из задач современной методики преподавания иностранных языков, наряду с поиском инновационных технологий и методов преподавания, является разработка новых форм проверки полученных знаний, системы объективного и независимого контроля и оценивания. В настоящее время при